

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย

ที่ สค ๓๐๒/๒๕๖๓

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของเทศบาลตำบลบ้านจั่น จังหวัดอุดรธานี
เกี่ยวกับเอกสารการจดทะเบียนสมาคม

ผู้อุทธรณ์ : นาย ก.
หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ : เทศบาลตำบลบ้านจั่น จังหวัดอุดรธานี

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า นาย ก. ผู้อุทธรณ์ โดย นางสาว ข. ผู้รับมอบอำนาจ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๓ ถึงนายกเทศมนตรีตำบลบ้านจั่น แจ้งว่า นาย ก. ตำแหน่ง - มีความประสงค์ขอคัดค้านนายกเทศมนตรีตำบลบ้านจั่น ในฐานะนายทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ ประจำท้องที่เทศบาลตำบลบ้านจั่น กรณีดำเนินการจดทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ ให้กับสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์อาสาสมัครสาธารณสุขอุดรธานี จำกัด โดยได้นำเอาทรัพย์สินต่าง ๆ ของกองทุนสวัสดิการอาสาสมัครสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี ไปควบรวมโดยผลการโดยไม่มีอำนาจ ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับแต่อย่างใด ผู้อุทธรณ์จึงขอให้นายกเทศมนตรีตำบลบ้านจั่น ดำเนินการสอบสวนเพื่อเพิกถอนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์อาสาสมัครสาธารณสุขอุดรธานี จำกัด เพื่อมิให้เกิดความเสียหายต่อกองทุนสวัสดิการอาสาสมัครสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี และขอคัดถ่ายประวัติของคณะกรรมการผู้เริ่มก่อการจัดตั้งทุกคน สถานที่ก่อตั้ง ทรัพย์สิน ข้อบังคับ หนังสือจดทะเบียน และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์อาสาสมัครสาธารณสุขอุดรธานี จำกัด ทั้งหมด เพื่อดำเนินการตามกฎหมายกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านจั่น มีหนังสือ ที่ อด ๖๓๒๐๗/๓๒๘ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๓ ถึงผู้อุทธรณ์ ชี้แจงในประเด็นข้อโต้แย้งการรับจดทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์อาสาสมัครสาธารณสุขอุดรธานี จำกัด ของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านจั่นและประเด็นคำขอคัดถ่ายสำเนาเอกสาร ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ดังนี้

๑. ตามพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ หมวด ๒ การจัดตั้งสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ มาตรา ๑๑ วรรคแรก ที่กำหนดว่าในการขอจดทะเบียนสมาคมฌาปนกิจ

คำวินิจฉัย ที่ สค ๓๐๒/๒๕๖๓

สงเคราะห์ หากว่าได้มีการปฏิบัติให้ครบถ้วนตามมาตรา ๑๐ คือ มีจำนวนผู้เริ่มก่อการจัดตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า ๗ คน ยื่นคำขอ พร้อมด้วยข้อบังคับที่ถูกต้องตามมาตรา ๑๓ ซึ่งข้อบังคับนั้นไม่ขัดต่อกฎหมายและวัตถุประสงค์ของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ และผู้เริ่มก่อการจัดตั้งที่ยื่นคำขอมีคุณสมบัติถูกต้องตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนได้ ซึ่งในกรณีของนาย ค. ซึ่งเป็นตัวแทนของผู้เริ่มก่อการจัดตั้งสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์อาสาสมัครสาธารณสุขอุดรธานี จำกัด ได้ยื่นคำขอจัดตั้งสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ต่อนายกเทศมนตรีตำบลบ้านจั่นเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ เทศบาลตำบลบ้านจั่นโดยกองสวัสดิการสังคมได้ตรวจสอบและพิจารณาจำนวนและคุณสมบัติของผู้เริ่มก่อการจัดตั้ง ข้อบังคับ และวัตถุประสงค์ของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ รวมทั้งเอกสารหลักฐานประกอบแล้วเห็นว่าเป็นไปตามพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ จึงได้ดำเนินการรับจดทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ตามคำขอ และเห็นว่าการรับจดทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์อาสาสมัครสาธารณสุขอุดรธานี จำกัด ของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านจั่น ถือเป็นการพิจารณาทางปกครองเพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ อันได้แก่ การรับจดทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ ดังนั้น การรับจดทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์จึงถือเป็นคำสั่งทางปกครอง และในหมวด ๒ ส่วนที่ ๖ การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองในมาตรา ๔๙ กำหนดว่า คำสั่งทางปกครองอาจถูกเพิกถอนได้ตามหลักเกณฑ์ในมาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ และมาตรา ๕๓ ซึ่งเทศบาลตำบลบ้านจั่นพิจารณาแล้วเห็นว่า การรับจดทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ดังกล่าวไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ และมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ในอันที่จะเพิกถอนการรับจดทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์อาสาสมัครสาธารณสุขอุดรธานี จำกัด ได้

๒. ประเด็นคำขอคัดถ่ายสำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการรับจดทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์อาสาสมัครสาธารณสุขอุดรธานี จำกัด และรวมทั้งขอให้รับรองสำเนาถูกต้องของเอกสารทั้งหมด เพื่อนำไปดำเนินการตามกฎหมาย ตามมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่กำหนดว่า “ผู้มีส่วนได้เสียจะขอตรวจเอกสาร คัดเอกสาร หรือขอให้คัดรายการและรับรองสำเนาเอกสารเกี่ยวกับสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์จากนายทะเบียนให้ยื่นคำขอตามแบบที่นายทะเบียนกลางกำหนด” เทศบาลตำบลบ้านจั่นพิจารณาแล้วเห็นว่าตามบทบัญญัติในมาตรา ๔๐ กำหนดให้เฉพาะ “ผู้มีส่วนได้เสีย” กับสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์อาสาสมัครสาธารณสุขอุดรธานี จำกัด เท่านั้น ที่จะขอตรวจเอกสาร คัดเอกสาร หรือขอให้คัดรายการและรับรองสำเนาเอกสารเกี่ยวกับสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์จากนายทะเบียนได้ ซึ่งเทศบาล

คำวินิจฉัย ที่ สค ๓๐๒/๒๕๖๓

ตำบลบ้านจั่นเห็นว่า ผู้อุทธรณ์มิได้เป็น “ผู้มีส่วนได้เสีย” กับสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์อาสาสมัครสาธารณสุขอุดรธานี จำกัด ที่จะสามารถขอตรวจเอกสาร คัดเอกสาร หรือขอให้คัดรายการและรับรองสำเนาเอกสารเกี่ยวกับสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์จากนายทะเบียนได้ อีกทั้งตามบทบัญญัติในมาตราดังกล่าวมิได้เป็นการบังคับให้นายทะเบียนต้องดำเนินการตามคำขอแต่อย่างใด อย่างไรก็ตามถึงแม้ตามมาตรา ๙ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จะกำหนดไว้ว่า “บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตามย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดู ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งได้...” ก็ตามแต่บทบัญญัตินี้ดังกล่าวอยู่ภายใต้มาตรา ๑๐ ที่กำหนดว่า “บทบัญญัติมาตรา ๗ และมาตรา ๙ ไม่กระทบถึงข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดให้มีการเผยแพร่หรือเปิดเผย ด้วยวิธีการอย่างอื่น” หมายความว่า ถึงแม้บุคคลทั่วไปไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องกับกรณีหรือไม่ก็ตามย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดู ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารได้ แต่ไม่กระทบถึงข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดให้มีการเผยแพร่หรือเปิดเผย ดังนั้น การขอตรวจเอกสาร คัดเอกสารหรือขอให้คัดรายการและรับรองสำเนาเอกสารเกี่ยวกับสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์จากนายทะเบียน จึงอยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เนื่องจากเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดให้มีการเผยแพร่ หรือเปิดเผย อันได้แก่พระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ นั้นเอง

ดังนั้น เทศบาลตำบลบ้านจั่น โดยนายกเทศมนตรีตำบลบ้านจั่นในฐานะนายทะเบียนฌาปนกิจสงเคราะห์ประจำท้องที่เทศบาลตำบลบ้านจั่น ตามพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ จึงไม่สามารถเพิกถอนการรับจดทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์อาสาสมัครสาธารณสุขอุดรธานี จำกัด ได้ รวมทั้งไม่สามารถให้ผู้อุทธรณ์ดำเนินการคัดถ่ายสำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์อาสาสมัครสาธารณสุขอุดรธานี จำกัด ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน รวมทั้งรับรองสำเนาถูกต้องของเอกสารดังกล่าวตามความประสงค์ของผู้อุทธรณ์ได้ตามข้อระเบียบกฎหมายที่อ้างมาข้างต้น

ผู้อุทธรณ์มีหนังสือลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๓ อุทธรณ์การไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของเทศบาลตำบลบ้านจั่น จังหวัดอุดรธานี ดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาคำอุทธรณ์ และเหตุผลที่สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านจั่น

คำวินิจฉัย ที่ สค ๓๐๒/๒๕๖๓

จังหวัดอุดรธานี ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้ว ขอให้จึงสรุปความได้ว่า นางสาว ข. ผู้รับมอบอำนาจจากนาย ก. ผู้อุทธรณ์ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๓ ถึงนายกเทศมนตรีตำบลบ้านจั่น ขอให้นายกเทศมนตรีตำบลบ้านจั่นในฐานะนายทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ ประจำท้องที่เทศบาลตำบลบ้านจั่น ดำเนินการสอบสวนเพื่อเพิกถอนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์อาสาสมัครสาธารณสุขอุดรธานี จำกัด เนื่องจากการจดทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ทำให้เกิดความเสียหายต่อกองทุนสวัสดิการอาสาสมัครสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี และขอคัดถ่ายประวัติของคณะกรรมการผู้เริ่มก่อการจัดตั้งทุกคนสถานที่ก่อตั้ง ทรัพย์สิน ข้อบังคับ หนังสือจดทะเบียน และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์อาสาสมัครสาธารณสุขอุดรธานี จำกัด ทั้งหมด แต่เทศบาลตำบลบ้านจั่น จังหวัดอุดรธานี ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในชั้นพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านจั่น มีหนังสือ ที่ อด ๖๓๒๐๗/๖๔๒ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ถึงคณะกรรมการวินิจฉัยฯ จัดส่งข้อมูลข่าวสารมาประกอบการพิจารณา จำนวน ๘๔ รายการ โดยไม่มีการชี้แจงเพิ่มเติม

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ คือ ประวัติของคณะกรรมการผู้เริ่มก่อการจัดตั้ง สถานที่ก่อตั้ง ทรัพย์สิน ข้อบังคับ หนังสือจดทะเบียน และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์อาสาสมัครสาธารณสุขอุดรธานี จำกัด ทั้งหมด เป็นข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติราชการปกติอันเกี่ยวกับการจดทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ ตามพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ ไม่มีข้อความที่เข้าลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยได้ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ การเปิดเผยจะแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสและการตรวจสอบได้ของเทศบาลตำบลบ้านจั่น ดังนั้น จึงเห็นสมควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้ เว้นแต่ ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลและข้อมูลข่าวสารในขอบเขตสิทธิส่วนบุคคล ได้แก่ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน ระเบียนแสดงผลการเรียน ใบสุทธิ ที่อยู่ วัน เดือน ปี เกิด หมายเลขโทรศัพท์ ทรัพย์สินและรายได้ของกรรมการ ลายมือชื่อของกรรมการและสมาชิก ซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควรตามมาตรา ๑๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้ปิดไว้

คำวินิจฉัย ที่ สค ๓๐๒/๒๕๖๓

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมาย จึงวินิจฉัยให้เทศบาลตำบลบ้านจั่น เปิดเผยแพร่ประวัติของคณะกรรมการ ผู้เริ่มก่อการจัดตั้ง สถานที่ก่อตั้ง ทรัพย์สิน ข้อบังคับ หนังสือจดทะเบียน และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์อาสาสมัครสาธารณสุขสุพรรณบุรี จำกัด ทั้งหมด พร้อมทั้งให้สำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องแก่ผู้อุทธรณ์ เว้นแต่ ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลและข้อมูลข่าวสารในขอบเขตสิทธิส่วนบุคคล ได้แก่ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน ระเบียนแสดงผลการเรียน ใบสุทธิ ที่อยู่ วัน เดือน ปี เกิด หมายเลขโทรศัพท์ ทรัพย์สินและรายได้ ของกรรมการ ลายมือชื่อของกรรมการและสมาชิก ให้ปกปิดไว้

ศาสตราจารย์พิเศษธงทอง จันทรางศุ

หัวหน้าคณะที่ ๒

นายสรเสรีญ อัจจุตมานัส

กรรมการ

ว่าที่ร้อยตำรวจตรี อาพัทธ์ สุขะนันท์

กรรมการ

นายเชิดศักดิ์ เจนวรากุล

กรรมการ

นายพิรุฬ เพียรล้ำเลิศ

กรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๓